

1917
131

G. C. H.
~~86571~~
13

DE OOST-INDISCHE COMPAGNIE IN CAMBODJA EN LAOS

VERZAMELING VAN BESCHEIDEN
VAN 1636 TOT 1670

UITGEGEVEN EN TOEGELICHT DOOR

DR. HENDRIK P. N. MULLER

MET EEN KAART EN DRIE AFBEELDINGEN

„Daerop repliccerden (wij), wij waeren Hollanders
ende . . . begeerden daervoor ende voor geene andere
natie gehouden ende aengesien te wesen . . .”
(JAN DIRCKZ. GAELN, blz. 123 hierachter).

'S-GRAVENHAGE
MARTINUS NIJHOFF
1917

Werken Koninklijke - Vereniging nu 13

Vremde
GESCHIEDENISSEN
In de Koninckrijcken van
CAMBODIA en
LOUWEN-LANT,
IN OOST-INDIEN,

Zedert den Iare 1635. tot den Iare 1644.
aldaer voor-gevallen.

Mitsgaders de Reyse der Nederlanders van Cambodia de Louse Revier op, na Wincjan, het Hof van de Louse Majesteit.

Ende ten laetsten de wreede Massacr  in Cambodia door de Indianen, Anno 1643. geschiet.

T O T H A E R L E M,

Gedruckt by *Pieter Casteleyn*, Boeckdrucker woonende
op de Marckt in de Keyzers Kroon, 1669,

luyden hier naemaels te Lande quamen negotieeren, sijn quartier te L. CASTE-
besoecken, soude in alle gelegtheden de Natie favorabel wezen. LEYN,
CAM-
BODJA.

Men bevondt dat hier in der daedt, voor die geene die haer geen periculen ontsien, hoe men profitabel diversche kostelijke Waeren konde trafiqueren; Sooteghens die Waeren de welcke op de Kuste van Cormandel vallen, als mede speciaal de Reynosters ¹⁾ Hoorns, ende Muscus, oock Benjuyn, ende Cabesse voor China, die hier, soo te segghen, goedt koop ende in groote quantitydt te bekoomen waeren: Den Muscus die daer in goede abundantie te koop ghebracht werdt, komt te Lande uyt China van een Provintie, ghenaedt Canton, niet dat Kanton achter Goa, maer dieper te Lantwaert in China, welke Chineesen, oock een ander tael hebben, en die Chineesen in Tyouan ²⁾ den anderen niet kunnen verstaen. Dit Lowse Rijck wert omringt van 7. Coninckrijcken, te weten, Cambodia, Chiampa, Quinam, Toncquin, China, Pehu ³⁾ en Ziam, is gelegen 250. mijlen 't Lantwaert van de Zee af, hebbende daer een groote schoone Rivier die uyt Pehu door 't Louwenlandt en Cambodia sich in Zee lost, dese Revier na by Winckjan ontrendt de Streeck van 50. mijlen, brengt hier en daer veel Zant Gout voort, dat by de gemeene Luyden versamelt wert, ende om dat veel meer diverse dinghen van dit Lant te verhalen te lang soude vallen, sullen 't selve verby gaen, en seggen dat op den 15. Augusti 1642., na ons afscheyt van den Koning genomen hadden, nevens dien een Brief en Schenckagie tot recompense aen den Heer Generael, ons ter hant gestelt was, weder om de Reyse na Cambodia aen-gevaert, en quamen den 24. September in de Logie; Het is verwonderens waerdig dat de geheele Reyse, de mont-kosten gegaesteert, maer quamen te bedragen 450. gulden, oorsake den goeden koop van alle eetbare Waeren, die hier soo civil te bekomen sijn.

Wat voor effect de gedane Voyagie by den Heer Generael soude by [7] gebragt hebben, om te resolveren in 't Louwen-Lant een nieu Compagnies Comptoir te stabileren, is alles verdweenen door het miserabel verdistruereeren van 't Comptoir in Cambodia, want door de Revier kan bequamelijck de Navigatie op 't Louwen Lant geschieden, daer ter contrarie van Ziam de Reyse te Lande met Karren geschieden moet, dat groote fastidie ende kosten onderworpen is.

In de tijt van dese Voyagie is in Cambodia ontstaen tussen de

1) Rinoeros; de naam reuoster leeft in Zuid-Afrika nog steeds voort. (H. M.)

2) Hoofdstel der Holl. op Formosa of liever ernaast, want het was een klein eilandje, vlak daarnaast gelegen. (H. M.)

3) Of Pegu, een rijk, dat later door Birma is ingeslokt. (H. M.)